

УДК 94(477.83)"2015/2020":355.07
DOI <https://doi.org/10.24919/3083-6158.19/61.15>

Микола-Мирослав БОРОДІЙЧУК

аспірант кафедри історії України та правознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, Україна, індекс 82100 (kolya.bmo@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-1972-0437>

Бібліографічний опис статті: Бородійчук, М.-М. (2026). Соціальні та політичні наслідки адміністративно-територіальної реформи 2015–2020 років для місцевого самоврядування Львівської області. *Українські історичні студії*, 19(61). doi: <https://doi.org/10.24919/3083-6158.19/61.15>

СОЦІАЛЬНІ ТА ПОЛІТИЧНІ НАСЛІДКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ РЕФОРМИ 2015–2020 РОКІВ ДЛЯ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Анотація. *Мета дослідження* – проаналізувати соціальні та політичні наслідки адміністративно-територіальної реформи 2015–2020 років для розвитку місцевого самоврядування Львівської області, а також з'ясувати, яким чином вона вплинула на структуру влади, громадську активність і якість надання публічних послуг у регіоні. **Методологія дослідження:** дослідження ґрунтується на поєднанні історико-політичного, структурно-функціонального та статистичного аналізу. Здійснено узагальнення практик органів місцевого самоврядування, аналіз нормативно-правових актів і порівняння соціально-економічних показників громад Львівщини. **Наукова новизна статті** полягає у виявленні специфічних тенденцій розвитку місцевого самоврядування Львівщини внаслідок адміністративно-територіальної реформи та здійсненні комплексної оцінки взаємозв'язку між інституційними змінами, громадською участю та формуванням нових механізмів політичної відповідальності на місцевому рівні. **Висновки.** Адміністративно-територіальна реформа 2015–2020 років істотно трансформувала систему місцевого самоврядування Львівської області, створивши нові умови для посилення автономії громад і підвищення ефективності управління. Об'єднання територіальних громад сприяло оптимізації фінансових потоків, розширенню ресурсної бази та формуванню більш відповідальної місцевої влади. Водночас реформа мала неоднозначні соціальні наслідки: підвищення доступності базових послуг відбувалося нерівномірно, залежно від спроможності конкретних громад. Політичною особливістю Львівщини стало зростання рівня громадської активності та участі населення у виробленні управлінських рішень, що відображає поступову еволюцію місцевої політичної культури. Разом із тим залишаються проблеми кадрового забезпечення, координації між рівнями влади та ефективного контролю за використанням бюджетних ресурсів. Отже, реформа стала вагомим кроком до децентралізації влади та розвитку місцевої демократії, проте потребує подальшого вдосконалення механізмів управління і підтримки соціальної згуртованості громад.

Ключові слова: адміністративно-територіальна реформа, децентралізація, місцеве самоврядування, Львівська область, громадська активність.

Mykola-Myroslav BORODIYCHUK

Postgraduate Student at the Department of Ukrainian History and Law, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24, Ivan Franko Str., Drohobych, Ukraine, postal code 82100 (kolya.bmo@gmail.com)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-1972-0437>

To cite this article: Borodichuk, M.-M. (2026). Sotsialni ta politychni naslidky administratyvno-terytorialnoi reform 2015–2020 rokiv dlia mistsevoho samovriaduvannia Lvivskoi oblasti [Social and political consequences of the 2015–2020 administrative-territorial reform for local self-government in Lviv region]. *Ukrainski istorychni studii – Ukrainian Historical Studies*, 19(61). doi: <https://doi.org/10.24919/3083-6158.19/61.15> [in Ukrainian].

© Бородійчук Микола-Мирослав, 2026

ISSN 3083-6158 (print) ISSN 3083-6166 (online)

SOCIAL AND POLITICAL CONSEQUENCES OF THE 2015–2020 ADMINISTRATIVE-TERRITORIAL REFORM FOR LOCAL SELF-GOVERNMENT IN THE LVIV REGION

***Summary.** The purpose of the study is to analyze the social and political consequences of the 2015–2020 administrative-territorial reform for the development of local self-government in the Lviv region, as well as to determine how it affected the structure of power, civic engagement, and the quality of public services in the region. **Research methodology:** the study is based on a combination of historical-political, structural-functional, and statistical analysis. It summarizes the practices of local self-government bodies, analyzes regulatory and legal acts, and compares the socio-economic indicators of communities in the Lviv region. **The scientific novelty** of the article lies in identifying specific trends in the development of local self-government in Lviv region as a result of administrative and territorial reform and conducting a comprehensive assessment of the interaction between institutional changes, civic participation, and the formation of new mechanisms of political accountability at the local level. **Conclusions.** The administrative-territorial reform of 2015–2020 significantly transformed the system of local self-government in the Lviv region, creating new conditions for strengthening community autonomy and improving management efficiency. The amalgamation of territorial communities contributed to the optimization of financial flows, the expansion of the resource base, and the formation of more accountable local authorities. At the same time, the reform had mixed social consequences: the increase in the availability of basic services was uneven, depending on the capacity of specific communities. A political feature of the Lviv region was the growth in the level of civic activism and public participation in decision-making, reflecting the gradual evolution of local political culture. However, problems remain in terms of staffing, coordination between levels of government, and effective control over the use of budget resources. Ultimately, the reform was a significant step toward decentralizing power and developing local democracy, but it requires further improvement of management mechanisms and support for social cohesion in communities.*

***Key words:** administrative-territorial reform, decentralization, local self-government, Lviv region, civic engagement.*

Постановка проблеми. Адміністративно-територіальна реформа 2015–2020 років стала однією з наймасштабніших трансформацій у системі публічного управління України, спрямованою на підвищення ефективності влади, зміцнення фінансової самостійності громад та наближення послуг до населення. Львівська область, як один із провідних регіонів Західної України, виявилася показовим прикладом реалізації реформи, адже поєднує високий рівень громадської активності з різномірною соціально-економічною динамікою територій. Проте, попри позитивні результати, залишаються невирішеними питання збалансованості розвитку між громадами, розподілу повноважень, кадрового потенціалу органів місцевого самоврядування та забезпечення реальної участі громадян у прийнятті рішень. Актуальність теми зумовлена потребою оцінити соціальні та політичні наслідки реформи для місцевого самоврядування Львівщини, з'ясувати її вплив на демократизацію управління, ефективність публічних послуг і формування нової політичної культури на місцевому рівні.

Аналіз досліджень охоплює низку нормативних і наукових джерел, що відображають різні аспекти децентралізаційних перетворень. Законодавча база реформи представлена відповідними законами України та постановами Верховної Ради, Кабінету Міністрів, які визначили правові механізми формування спроможних громад і нову структуру районного поділу. Емпіричні оцінки процесу реформування наведено у звітах Міністерства розвитку громад та територій України, які фіксують етапи становлення об'єднаних територіальних громад (ОТГ) та рівень їхньої спроможності. В офіційних аналітичних матеріалах підкреслюється поступовість реформи, її багаторівневий характер і потреба у подальшому вдосконаленні системи управління.

У дослідженнях українських науковців відображено, як позитивні наслідки децентралізації – зростання ресурсної бази, підвищення якості послуг, розвиток локальної ініціативи, так і проблемні аспекти, пов'язані з нерівномірністю спроможності територій, бюрократичними перепонами та недостатньою узгодженістю державної політики. Зокрема, у праці Людмили Горохової та Галини Невинної (Горохова, Невинна, 2023) аналізуються філософсько-по-

літичні засади децентралізації, її досягнення та проблеми реалізації на місцевому рівні. Публікації Наталі Шутки (Шутка, 2018) та Олени Ярощук (Ярощук, 2018) висвітлюють регіональні особливості Львівщини, порівнюючи успішність перших громад і загальні тенденції розвитку децентралізації. Сукупно всі ці джерела формують комплексне уявлення про соціально-політичні результати реформи на регіональному рівні.

Мета статті – проаналізувати соціальні та політичні наслідки адміністративно-територіальної реформи 2015–2020 років для розвитку місцевого самоврядування Львівської області, а також з'ясувати, яким чином вона вплинула на структуру влади, громадську активність і якість надання публічних послуг у регіоні.

Виклад основного матеріалу. Адміністративно-територіальна реформа (АТР) 2015–2020 років в Україні постала як невід'ємний складник децентралізаційного пакету реформ, спрямованого на посилення автономії місцевого самоврядування, оптимізацію адміністративних структур та підвищення ефективності управління на базовому рівні. Реформа розгорталася в умовах постреволюційних трансформацій. У цей період, особливо після 2014 року, загострилася потреба в децентралізації влади, що супроводжувалося зростанням запитів громадянського суспільства на участь у вирішенні питань місцевого самоврядування та контролі за діяльністю органів влади (Горохова; Невинна, 2023, с. 253–254).

Початковий імпульс реформі надав Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015 року № 157–VIII, який закріпив принципи добровільності, прозорості та субсидіарності в процесі формування нових адміністративних утворень, регулюючи відносини між суб'єктами об'єднання та державними органами (Закон України..., 2015, Ст. 1–2). Цей акт став основою для переходу від тисячі дрібних рад до спроможних територіальних громад, що дістали розширені повноваження у сферах освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та комунального господарства.

У 2015–2016 роках реформа набула практичного характеру завдяки «Методиці формування спроможних територіальних громад», затвердженій Постановою Кабінету Міністрів України від 8 квітня 2015 року № 214 (Постанова Кабінету Міністрів..., 2015). Ця Методика встановила критерії оцінки спроможності за індексним методом, включаючи чисельність населення (до 3 тис. осіб – індекс 0,3; 3–7 тис. осіб – 0,6; понад 7 тис. – 1), площу території (до 200 км² – 0,3; 200–400 км² – 0,6; понад 400 км² – 1) та фінансову самодостатність (за доходами на одного жителя) (Постанова Кабінету Міністрів..., 2015, п. 7, Додаток 2). На національному рівні це призвело до утворення перших 159 ОТГ у 2015 році, а до кінця 2016-го – вже 366, що охопили понад 10 % території країни (Ярощук, 2018). У Львівській області, де традиційно сильні локальні еліти та активне громадянське суспільство, процес об'єднання вирізнявся високою динамікою: вже у 2015 році тут було сформовано 15 ОТГ. Серед інших, наприклад, Новокалінівська (об'єднала вісім населених пунктів Самбірського району) та Луківська (об'єднала дві сільські ради Самбірського району), які забезпечили централізацію ресурсів і покращення інфраструктури (Шутка, 2018). До 2019 року в регіоні налічувалося 40 ОТГ, які отримали фінансову державну підтримку у розмірі 907,9 млрд грн (Моніторинг процесу..., 2019, с. 4, 22).

Кульмінацією реформи став 2020 рік, коли акцент змістився на районний рівень і адміністративне завершення об'єднання. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 травня 2020 року № 624-р було затверджено перспективний план формування територій громад Львівської області, який передбачав остаточне визначення 73 ОТГ (39 міських, 17 селищних, 17 сільських) з адміністративними центрами в ключових населених пунктах, таких як Львів, Дрогобич та Червоноград, і загальною площею 21 883 км² (Розпорядження Кабінету Міністрів..., 2020). Цей план врахував регіональні особливості, включаючи близькість до кордону та промислові кластери, забезпечивши інтеграцію дрібних громад у більші утворення для уникнення фрагментації. Паралельно Постановою Верховної Ради України від 17 липня 2020 року № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів» ліквідовано 490 старих районів по країні та створено 136 нових, з укрупненням для оптимізації адміністратив-

них функцій (Постанова Верховної Ради..., 2020, п. 1–3). У Львівській області це означало скорочення з 20 до 7 районів – Львівського, Дрогобицького, Золочівського, Самбірського, Стрийського, Червоноградського та Яворівського, що дозволило перерозподілити повноваження на користь ОТГ і зменшити дублювання функцій, збільшивши ресурсний потенціал та самодостатність районів (Постанова Верховної Ради..., 2020, п. 1–3; Горохова, Невинна, 2023 с. 254).

Загалом у Львівській області реформа забезпечила формування єдиного базового рівня самоврядування, де 73 громади стали ключовими суб'єктами, діставши прямі міжбюджетні відносини та право на державні трансферти, включаючи освітню, медичну субвенції та субвенцію на розвиток інфраструктури громад, що стимулювало соціально-економічний розвиток, зокрема модернізацію доріг і закладів освіти (Горохова, Невинна, 2023, с. 257–258).

Однак процес реформування зіткнувся з низкою викликів: зокрема, на Львівщині низька спроможність деяких ОТГ (з населенням менше 3 тис. осіб) призвела до залежності від дотацій, а процес об'єднання супроводжувався локальними конфліктами через культурні та економічні відмінності (Копилук та ін., 2024, с. 17–18). Проте загалом АТР заклала основу для сталого місцевого самоврядування, перетворивши фрагментовану систему на мережу спроможних громад, готових до викликів постпандемійного періоду, оскільки результати досягнень засвідчували рух у правильному напрямку (Горохова, Невинна, 2023, с. 260).

Важливо відзначити, що об'єднання територіальних громад у період 2015–2020 років суттєво вплинуло на соціальну сферу місцевого самоврядування. Передача повноважень на базовий рівень дозволила громадам ефективніше розподіляти ресурси для забезпечення базових послуг, наближаючи їх до населення. Зокрема, у сфері освіти об'єднані громади дістали можливість оптимізувати мережу закладів, створюючи опорні школи та освітні округи, що підвищило доступність навчання для віддалених сіл у гірських районах, включаючи Львівщину. Фінансування через освітню субвенцію зросло, дозволяючи утримувати дошкільні та позашкільні установи за рахунок місцевих бюджетів, з акцентом на інклюзивне навчання та профорієнтацію (Трансформація моделей управління..., 2022, с. 256–263).

В охороні здоров'я реформа сприяла формуванню госпітальних округів, де первинна медична допомога (ПМД) стала доступнішою завдяки амбулаторіям у центрах громад: дістатися до лікаря можна не більше ніж за 30 хвилин. Поступово почав зростати обсяг державного фінансування ПМД. Наприклад, якщо у 2017 році на неї припадало 10,6 % загальних видатків на охорону здоров'я, то у 2019 році цей показник становив уже 14,6 %. (Скіпальська та ін., 2020).

Покращення доступу до послуг проявилось в конкретних ініціативах. Зокрема, у 2021 році в Яворівській громаді було створено Новояворівський міжшкільний ресурсний центр, де на той час навчалось понад 1300 учнів за професіями кухаря, столяра чи медсестри, з акцентом на дуальну освіту та співпрацю з центрами зайнятості. Тут же почав функціонувати інклюзивно-ресурсний центр для дітей з особливими потребами, надаючи корекційні послуги та проводячи семінари для батьків. В охороні здоров'я громада закупила апарат магнітно-резонансної томографії (МРТ) та ліфти для лікарні ім. Ю. Липи, розширивши паліативне відділення до 100 % наповненості, а також створивши інсультний центр для невідкладної допомоги. Соціальний захист було реалізовано через мультидисциплінарну мобільну команду, яка надала 34 тис. послуг 5537 сім'ям, включаючи внутрішньо переміщених осіб (ВПО). Важливу роль відіграє програма підтримки сімей з дітьми «Дитяча точка Спільно», яку розпочав Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ), в тому числі для інтеграції дітей-переселенців. (Стратегія розвитку Новояворівської..., 2023, с. 11–12, 16, 24–25). Ще громади запровадили базові послуги за місцем проживання, включаючи догляд удома та супровід сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах (Кучер, 2019, с. 65–68).

Водночас об'єднання громад породило виклики інтеграції. Конфлікти між колишніми радами виникали через нерівномірний розподіл ресурсів, де великі села домінували над малими, призводячи до протестів проти оптимізації шкіл чи фельдшерсько-акушерських

пунктів (ФАП). Приміром, на Львівщині було закрито 447 малокомплектних освітянських закладів, що спровокувало соціальну напругу та міграцію молоді до міст (Розвиток соціальної сфери..., с. 19–22).

Також посилюються міграційні процеси: постійний рух ВПО змінює демографію, вимагаючи адаптації послуг, однак кадровий дефіцит ускладнює супровід, до того ж із ризиком корупції та бюрократії. На початку 2023 року у Львівській області було офіційно зареєстровано майже 244 тис. ВПО, з них у Львові – 150 тис. осіб. Найвище міграційне навантаження виявлено у Дрогобицькій громаді, де частка міського населення становить 70 %, а найнижче – в Яворівській (4,9 %) та Золочівській (5,9 %) (Гудзеляк, 2023, с. 258).

Крім того, у малоспроможних громадах Карпатського регіону, включаючи Львівщину, суб'єктивні чинники – політичні та бізнесові інтереси – створюють конфлікти стейкхолдерів через конкуренцію за ресурси, гальмуючи інтеграцію, з потребою укрупнення для спроможності (Територіальні громади... 2020, с. 142).

Слід зауважити, що АТР 2015–2020 років стала ключовим етапом політичної модернізації системи місцевого самоврядування на Львівщині. Вона не лише змінила територіальну структуру, а й зумовила глибокі зміни у владній архітектурі регіону. Зміцнення фінансової самостійності об'єднаних територіальних громад і делегування їм ширших управлінських повноважень створили основу для посилення політичної автономії місцевих рад. Як було підкреслено в офіційному повідомленні Міністерства розвитку громад та територій, «портал спроможності громад є допоміжним інструментом для прийняття рішень, який дозволяє органам місцевого самоврядування оцінювати власний потенціал за фінансовими, інфраструктурними та кадровими показниками» (Запускається портал спроможності ..., 2021). Такий підхід став вираженням переходу від централізованого адміністрування до моделі відкритого управління, заснованого на даних.

На політичному рівні реформа спричинила переорієнтацію владних відносин між обласним центром і громадами. Скасування багатьох райдержадміністрацій і створення нових укрупнених районів зменшили контроль із боку центральних структур, натомість підвищивши роль місцевих рад у розподілі бюджетних ресурсів, плануванні розвитку й ухваленні кадрових рішень. Це призвело до підвищення політичної суб'єктності місцевих еліт, зростання впливу локальних лідерів і посилення ролі партійних осередків у межах області і навіть «зумовило активне створення нових партій регіонального та локального характеру» (Остапець, Дудінська, 2025, с. 27, 34).

Вибори 2020 року у Львівській області стали своєрідним тестом для нової системи місцевої влади. Після завершення укрупнення районів і створення нових громад зросла конкуренція між регіональними партійними структурами. У підсумку до Львівської обласної ради пройшли представники шести політичних сил, серед яких провідні позиції зайняли «Європейська Солідарність» (30,8 %), «Слуга Народу» (9,4 %) та «Самопоміч» (8,7 %) (Котенко, 2020). Ці результати відображали процес формування багатопартійної динаміки на регіональному рівні й демонстрували зсув політичних симпатій у бік партій із чітко вираженим місцевим порядком денним. Реформа, спрямована на підвищення субсидіарності, фактично привела до фрагментації політичного простору, але водночас зміцнила горизонтальні зв'язки між громадами (Субсидіарність як основа..., 2025).

Разом із тим розширення автономії супроводжувалося зростанням ризиків корупції та конфліктів інтересів. Частина громад стикнулася з неефективним використанням ресурсів та персоналізованим контролем місцевих еліт над бюджетними процесами. В аналітичному звіті від 31 березня 2021 року міжнародної антикорупційної організації «Трансперенсі Інтернешнл Україна» (Transparency International Ukraine) було зазначено, що «рівень прозорості зростає, проте темпи сповільнюються. У 2018 році загальний рівень прозорості 100 міст підвищився на 38,5 %, у 2019 році – на 10,4 %, а у 2020 році – на 4,4 %» (Результати рейтингів прозорості..., 2021). Ці проблеми активізували участь громадських ініціатив, спрямованих на забезпечення публічного контролю. У межах проекту «Громадський Проєкт Львівська область»

у низці територіальних громад області було створено онлайн-платформи для подання та оцінки громадських ініціатив, що сприяє підвищенню прозорості та участі громадян у прийнятті рішень місцевою владою. (Архів проєктів..., 2020).

Помітною рисою політичних наслідків стало зміцнення громадянського суспільства. Реформа стимулювала появу дорадчих органів при виконкомах, громадських рад та ініціативних груп, які почали брати участь у процесі планування місцевого розвитку. Отже, можна стверджувати, що адміністративно-територіальна реформа зумовила структурну трансформацію політичної влади на Львівщині. Вона поєднала елементи демократизації з прагматичним перерозподілом владних повноважень, створивши нову систему взаємодії «держава – громада». Попри окремі виклики, політичний ландшафт регіону став більш збалансованим: місцеві ради дістали реальні важелі впливу, партії – стимул до зміцнення регіональних структур, а громадяни – механізми участі в ухваленні рішень. Реформа заклала основу для сталого політичного розвитку Львівщини, де демократична автономія поступово поєднується з підзвітністю та прозорістю влади.

Висновки. Адміністративно-територіальна реформа 2015–2020 років істотно трансформувала систему місцевого самоврядування Львівської області, створивши нові умови для посилення автономії громад і підвищення ефективності управління. Об'єднання територіальних громад сприяло оптимізації фінансових потоків, розширенню ресурсної бази та формуванню більш відповідальної місцевої влади. Водночас реформа мала неоднозначні соціальні наслідки: підвищення доступності базових послуг відбувалося нерівномірно, залежно від спроможності конкретних громад. Політичною особливістю Львівщини стало зростання рівня громадської активності та участі населення у виробленні управлінських рішень, що відображає поступову еволюцію місцевої політичної культури. Разом із тим залишаються проблеми кадрового забезпечення, координації між рівнями влади та ефективного контролю за використанням бюджетних ресурсів. Отже, реформа стала вагомим кроком до децентралізації влади та розвитку місцевої демократії, проте потребує подальшого вдосконалення механізмів управління і підтримки соціальної згуртованості громад.

Джерела та література

- Архів проєктів: Всеукраїнський громадський бюджет у Львівській області. (2020). URL: <https://vgblv.pb.org.ua/projects/archive/487>
- Горохова, Л., Невинна, Г. (2023). Досягнення та перспективи реформи децентралізації в Україні. *Вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. Серія «Філософсько-політичні студії»*. Вип. 46. С. 253–261. DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.46.32>
- Гудзеляк, І. (2023). Географія внутрішньо переміщених осіб у Львівській області. *Географічна освіта і наука: виклики і поступ* : збірник матеріалів Міжнар. науково-практичної конференції, присвяченої 140-річчю географії у Львівському університеті, м. Львів, 18–20 травня 2023 р. С. 257–260.
- Закон України від 05.02.2015 № 157-VIII «Про добровільне об'єднання територіальних громад». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19>
- Запускається портал спроможності громад – допоміжний інструмент для прийняття рішень», 21 квітня 2021 р. *Міністерство розвитку громад та територій України*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minregion-zapuskayetsya-portal-spromozhnosti-gromad>
- Копилюк, О. І., Музичка, О. М., Пелех, П. Р. & Тацій, Є. І. (2024). Фінансова спроможність територіальних громад Львівської області в умовах децентралізації. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки*. № 75. С. 14–19. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-75-02>
- Котенко, Т. (2020). «Євросолідарність» пропонує патріотичним політсилам створити більшість у Львівській облраді. URL: <https://glavcom.ua/news/jevrosolidarnist-proponuje-patriotichnim-politsilam-stvoriti-bilshist-u-lvivskiy-oblradi--720647.html>
- Кучер, Г. М. (2019). *Соціальна робота з вразливими категоріями населення в умовах територіальної громади* : дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук (доктора

- філософії) за спеціальністю 13.00.05 – Соціальна робота / Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини. Умань. 301 с.
- Моніторинг процесу децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування станом на 10 листопада 2019. *Міністерство розвитку громад та територій України*. URL: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/494/10.11.2019.pdf>
- Остапець Ю., Дудінська І.** (2025). *Еволюція партійної системи України: характеристика етапів та перспективи розвитку в поствоєнний період*. Політичні інститути та процеси в Україні в кінці ХХ – на початку ХХІ століть : колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря. Ужгород : ТОВ «РІК-У». С. 7–61.
- Постанова Верховної Ради України від 17.07.2020 № 807-IX «Про утворення та ліквідацію районів». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 33, ст. 235. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-IX>
- Постанова Кабінету Міністрів України від 08.04.2015 № 214 «Про затвердження Методики формування спроможних територіальних громад». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF>
- Результати рейтингів прозорості та підзвітності за 2020 рік від ТІ Україна. (2021). URL: <https://ti-ukraine.org/research/rezultaty-rejtyngiv-prozorosti-ta-pidzvitnosti-za-2020-rik-vid-ti-ukrayina/>
- Розвиток соціальної сфери територіальних громад в умовах адміністративно-фінансової децентралізації / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; за ред. С. Л. Шульц. Львів, 2018. 140 с.
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.05.2020 № 624-р «Про затвердження перспективного плану формування територій громад Львівської області». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/624-2020-%D1%80>
- Скіпальська, Г., Скіпальський, А. & Юрочко, Т.** (2020). Охорона здоров'я. Оцінка політики реформ Парламенту й Уряду за період вересень 2019 – січень 2020 рр. та її відповідність «Принципам Торонто». URL: <https://uareforms.org/reforms/healthcare>
- Стратегія розвитку Новояворівської міської територіальної громади на період до 2027 року. Новояворівськ, 2023. URL: <https://novmiskrada.gov.ua/wp-content/uploads/2023/05/Strategiya-rozvytku-Novoyavorivskoyi-gromady.pdf>
- Субсидіарність як основа ефективного самоврядування: досвід України та європейські практики. (2025). URL: <https://conservative.org.ua/2025/03/26/subsydiarnist-ia-osnova-efektyvnoho-samovriaduvannia-dosvid-ukrainy-ta-ievropejski-praktyky/>
- Територіальні громади в умовах децентралізації: ризики та механізми розвитку* : монографія / за ред. Кравціва В. С., Сторонянської І. З. Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України, 2020. 531 с.
- Трансформація моделей управління освітою в територіальних громадах: стан, проблеми, перспективи* : колективна монографія / за заг. ред. Клясен Н. Л., Пушкарьова Т. О. Київ : ТОВ НВП «Росток А. В. Т.», 2022. 428 с.
- Шутка, Н.** (2018). Перші ОТГ Львівщини: чому одним вдалося більше, ніж іншим. *Джерела*. URL: <https://djerela.com.ua/analytics/persh-otg-lv-vshchini-chomu-odnim-vdalosya-b-lshe-n-zh-nshim>
- Ярошук, О.** (2018). Рубікон децентралізації: Успіхи головної реформи останніх 4 років. *Агрополітика*. URL: <https://agropolit.com/spetsproekty/425-rubikon-detsentralizatsiyi-uspihi-golovnoyi-reformi-ostannih-4-rokiv>

References

- Arkhib proektiv: Vseukrainskyi hromadskyi biudzheth u Lvivskii oblasti. [Project archive: All-Ukrainian public budget in Lviv region]. (2020). Retrieved from: <https://vgblv.pb.org.ua/projects/archive/487> [in Ukrainian].
- Horokhova, L., Nevinna, H.** (2023). Dosiahnennia ta perspektyvy reformy detsentralizatsii v Ukraini [Achievements and prospects of decentralization reform in Ukraine]. *Visnyk Lvivskoho natsionalnoho universytetu imeni Ivana Franka. Seriya «Filosofsko-politychni studii», 46, 253–261.* <https://doi.org/10.30970/PPS.2023.46.32> [in Ukrainian].
- Hudzeliak, I.** (2023). Neohrafiia vnutrishno peremishchenykh osib u Lvivskii oblasti. [Geography of internally displaced persons in Lviv region]. Neohrafichna osvita i nauka: vyklyky i postup : zbirnyk materialiv Mizhnar. naukovo-praktychna konferentsiia prysviachena 140-richchiu neohrafiu u Lvivskomu universyteti Ukraina, m. Lviv, 18–20 travnia 2023 r. S. 257–260. Retrieved from: <https://share.google/2f9YCPpUsQRpTTxG6> [in Ukrainian].

- Zakon Ukrainy «Pro dobrovilne obiednannia terytorialnykh hromad» vid 05.02.2015 № 157-VIII. [Law of Ukraine “On Voluntary Association of Territorial Communities” dated 05.02.2015 No. 157-VIII]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19> [in Ukrainian].
- Zapuskaietsia portal spromozhnosti hromad – dopomizhnyi instrument dlia pryiniattia rishen, 21 kvitnia 2021 r. [Launch of the Community Capacity Portal – a decision-making support tool, April 21, 2021]. Ministerstvo rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy. Retrieved from: <https://www.kmu.gov.ua/news/minregion-zapuskayetsya-portal-spromozhnosti-gromad> [in Ukrainian].
- Kopyliuk, O. I., Muzychka, O. M., Pelekh, P. R. & Tatsii, Ye. I.** (2024). Finansova spromozhnist terytorialnykh hromad Lvivskoi oblasti v umovakh detsentralizatsii. [Financial capacity of territorial communities in Lviv region in the context of decentralization]. *Visnyk Lvivskoho torhovelno-ekonomichnoho universytetu. Ekonomichni nauky*, 75, 14–19. <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-75-02> [in Ukrainian].
- Kotenko, T.** (2020). «Jevrocolidarnist» proponuie patriotychnym politsylam stvoryty bilshist u Lvivskii obrladi. [“Eurosolidarity” proposes that patriotic political forces create a majority in the Lviv Regional Council]. Retrieved from: <https://glavcom.ua/news/jevrocolidarnist-proponuje-patriotichnim-politsilam-stvoriti-bilshist-u-lvivskiy-oblradi--720647.html> [in Ukrainian].
- Kucher, H. M.** (2019). Sotsialna robota z vrazlyvymy katehoriiami naseleennia v umovakh terytorialnoi hromady. [Social work with vulnerable groups in the context of the territorial community]. *Dysertatsiia na zdobuttia naukovooho stupenia kandydata pedahohichnykh nauk (doktora filosofii) za spetsialnistiu 13.00.05 – Sotsialna robota. Umanskyi derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Pavla Tychyny, Uman*. 301 s. [in Ukrainian].
- Monitorynh protsesu detsentralizatsii vlady ta reformuvannia mistsevoho samovriaduvannia stanom na 10 lystopada 2019. [Monitoring the process of decentralization of power and reform of local self-government as of November 10, 2019]. Ministerstvo rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy. Retrieved from: <https://decentralization.ua/uploads/library/file/494/10.11.2019.pdf> [in Ukrainian].
- Ostapets Yu., Dudinska I.** (2025). Evoliutsiia partiinoi systemy Ukrainy: kharakterystyka etapiv ta perspektyvy rozvytku v postvoiennyi period [The evolution of Ukraine's party system: characteristics of the stages and prospects for development in the post-war period] // *Politychni instytuty ta protsesy v Ukraini v kintsi KhKh – na pochatku KhKhI stolit: kolektyvna monohrafiia / za zah. red.: Yurii Ostaptsia i Mariana Tokaria. Uzhhorod: TOV «RIK-U». S. 7–61*. Retrieved from: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/items/e0427c2c-0e83-45e5-9b82-9409ca7cfd81> [in Ukrainian].
- Postanova Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 17.07.2020 № 807-IX «Pro utvorennia ta likvidatsiiu raioniv» [Resolution of the Verkhovna Rada of Ukraine No. 807-IX of July 17, 2020, “On the formation and liquidation of districts”]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR)*, 2020, № 33, st. 235. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/807-IX> [in Ukrainian].
- Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 08.04.2015. № 214. «Pro zatverdzhennia Metodyky formuvannia spromozhnykh terytorialnykh hromad» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 214 of April 8, 2015, “On the Approval of the Methodology for the Formation of Capable Territorial Communities”]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2015-%D0%BF> [in Ukrainian].
- Rezultaty reitynhiv prozorosti ta pidzvitnosti za 2020 rik vid TI Ukraina. [Results of the 2020 transparency and accountability ratings from TI Ukraine]. (2021). Retrieved from: <https://ti-ukraine.org/research/rezultaty-rejtyngiv-prozorosti-ta-pidzvitnosti-za-2020-rik-vid-ti-ukrayina/> [in Ukrainian].
- Rozvytok sotsialnoi sfery terytorialnykh hromad v umovakh administratyvno-finansovoi detsentralizatsii [Development of the social sphere of territorial communities in the context of administrative and financial decentralisation] / DU «Instytut rehionalnykh doslidzhen imeni M.I. Dolishnoho NAN Ukrainy»; za red. S. L. Shults. Lviv, 2018. 140 s. [in Ukrainian].
- Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.05.2020 № 624-r «Pro zatverdzhennia perspektyvnoho planu formuvannia terytorii hromad Lvivskoi oblasti». [Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 624-r of 27 May 2020 “On the approval of a long-term plan for the formation of communities in Lviv region”]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/624-2020-%D1%80> [in Ukrainian].
- Skipalska, H., Skipalskyi, A. & Yurochko, T.** (2020). Okhorona zdorovia. Otsinka polityky reform Parlamentu y Uriadu za period veresen 2019 – sichen 2020 rr. ta yii vidpovidnist «Pryntsypam Toronto». [Healthcare. Assessment of the reform policies of the Parliament and the Government for the period September 2019 – January 2020 and their compliance with the Toronto Principles]. Retrieved from: <https://uareforms.org/reforms/healthcare> [in Ukrainian].

- Stratehiia rozvytku Novoiavorivskoi miskoi terytorialnoi hromady na period do 2027 roku. Novoiavorivsk, 2023 [Development strategy of the Novoyavorivsk city territorial community for the period until 2027]. Retrieved from: <https://novmiskrada.gov.ua/wp-content/uploads/2023/05/Strategiya-rozvytku-Novoyavorivskoyi-gromady.pdf>. [in Ukrainian].
- Subsydiarnist yak osnova efektyvnoho samovriaduvannia: dosvid Ukrainy ta yevropejski praktyky. (2025). [Subsidiarity as the basis for effective self-government: the experience of Ukraine and European practices]. Retrieved from: <https://conservative.org.ua/2025/03/26/subsydiarnist-iaak-osnova-efektyvnoho-samovriaduvannia-dosvid-ukrainy-ta-ievropejski-praktyky/> [in Ukrainian].
- Terytorialni hromady v umovakh detsentralizatsii: ryzyky ta mekhanizmy rozvytku [Territorial communities in the context of decentralization: risks and mechanisms of development]: monohrafiia / za red. Kravtsiva V. S., Storonianskoi I. Z. Lviv: DU «Instytut rehionalnykh doslidzhen imeni M. I. Dolishnoho NAN Ukrainy, 2020. 531 s.
- Transformatsiia modelei upravlinnia osvitoiu v terytorialnykh hromadakh: stan, problemy, perspektyvy [Transformation of education management models in territorial communities: status, problems, prospects] : kolektyvna monohrafiia / Za zah. red. Kliasen N. L., Pushkarova T. O. Kyiv : TOV NVP «Rostok A. V. T.», 2022. 428 s. [in Ukrainian].
- Shutka, N.** (2018). Pershi OTH Lvivshchyny: chomu odnym vdalosia bilshe, nizh inshym [The first ATCs in Lviv region: why some succeeded more than others]. Dzherela. Retrieved from: <https://djerela.com.ua/analytics/persh-otg-lv-vshchini-chomu-odnim-vdalosya-b-lshe-n-zh-nshim> [in Ukrainian].
- Yaroshchuk, O.** (2018). Rubikon detsentralizatsii: Uspikhy holovnoi reformy ostannikh 4 rokiv [The Rubicon of decentralization: Successes of the main reform of the last 4 years]. Ahropolityka. Retrieved from: <https://agropolit.com/spetsproekty/425-rubikon-detsentralizatsiyi-uspikhy-golovnoyi-reformi-ostannih-4-rokiv> [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 05.11.2025

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 22.12.2025

Дата публікації (оприлюднення) статті: 17.03.2026

Ця робота ліцензується відповідно
до ліцензії відкритого доступу
Creative Commons Attribution 4.0
International License